

“Bu karmaşanın içinde, gürbüz bir ağacız.”

GÜRBÜZ

SAYI

3

MAYIS-HAZİRAN
2025

Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi

gurbuzdergisi.com
yayında!

Gürbüz'de bu ay

BİR OYUN İÇİNDE KAYBOLANLAR 4

EBRAR SU KIRATLI

ŞEHRİN ORTASINDA YALNIZIM 6

BÜŞRA GÜN

ODA 8

EBRAR YAŞARYILDIZ

AĞACA AĞIT 10

BEDİR H. KETHÜDAOĞLU

PRANGA 12

NILGÜN ÇETINKAYA

HASRET ÇAĞRISI 14

ZEHRA AKINCI

İKİ ÇIZGI ARASINDA DÖNÜP DURAN 16

HÜMEYRA ÇAVDAR

EY RUHUMA YOLDAŞ 18

BUSENUR KURAMAZ

ELLERİMDE BAŞLAYAN BAHAR 20

ELİFE RANA YILDIRIM

SÖYLE 22

FEYZULLAH SUCU

ŞÜPHEDEN ÖZGÜRLÜĞE 24

SÜMEYYE KEVSER YILMAZ

**İMTİYAZ SAHİBİ &
GENEL YAYIN YÖNETMENİ**

EBRAR SU KIRATLI

EDİTÖR
SÜMEYYE AKSOY

YAYIN KURULU

NIDANUR BAĞRIYANIK
SÜMEYYE KEVSER YILMAZ
IREM BAYDENİZ

TASARIM
NEZİHA ŞİMŞEK

ÇİZİM

EBRAR SU KIRATLI
AYŞE NAZ TAŞ
AYŞE YAĞMUR BOZDEMİR

DIJİTAL İŞLER

EMİR SELİM SOYDAN

**SOSYAL MEDYA
HESAPLARIMIZ**

GURBUZDERGISI

GURBUZDERGISI

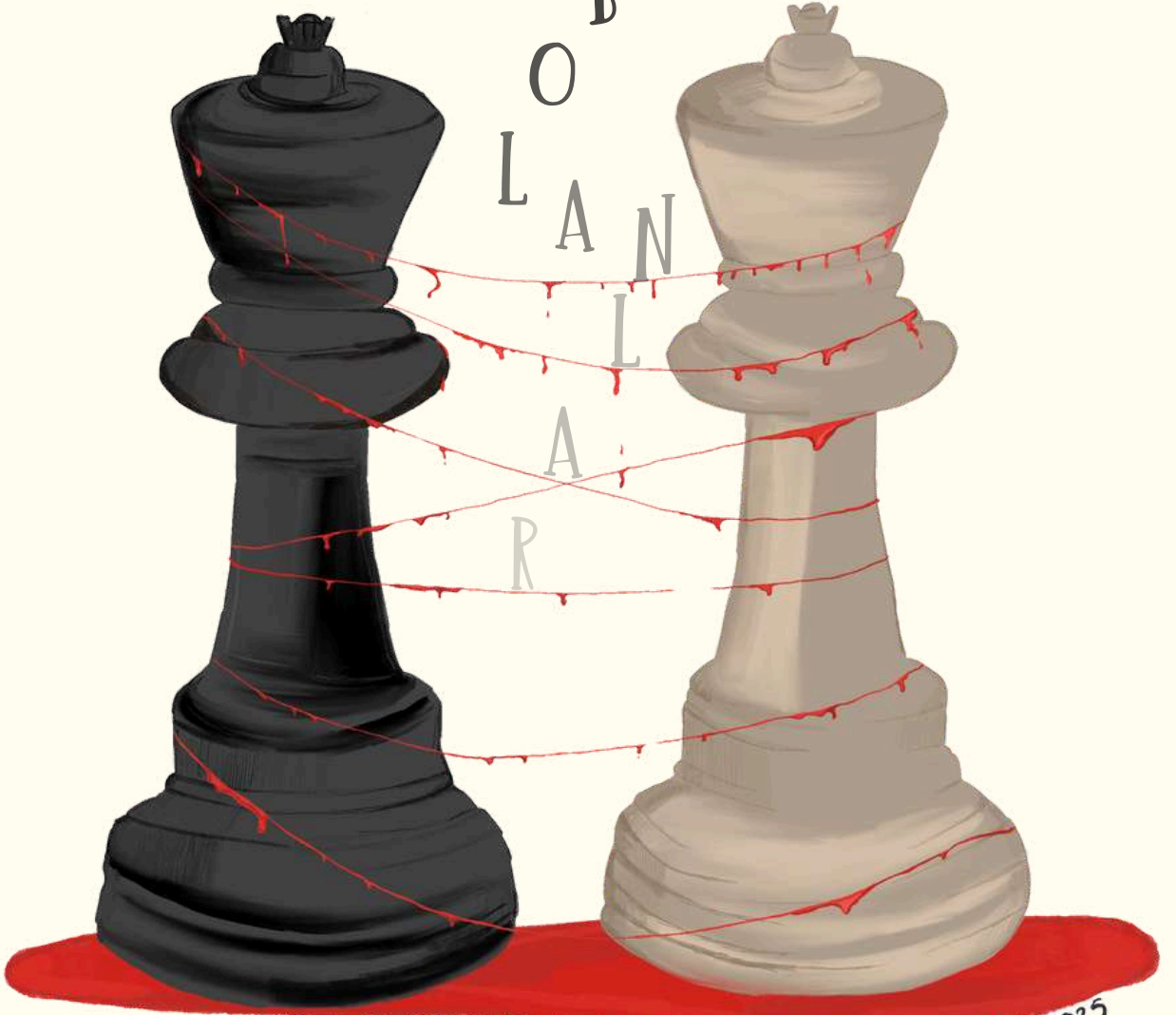
© Her hakkı saklıdır

Bu dergide yer alan, yazı, çizim, fotoğraf ve illüstrasyonlar elektronik ortamlar da dahil olmak üzere yazılı izin olmaksızın kullanılamaz. Gürbüz dergisi, dijital bir dergidir, izinsiz basım yapılamaz.

EBRAR SU KIRATLI

BİR OYUN İÇİNDE

K
A
y
B
O
L
A
N
L
A
R

Ebrar Su 2025

Bir Oyun İçinde Kaybolanlar

Elimde iki şah var. Bir satranç tahtasında iki şah. Tek bir dünyanın birden fazla ağırlığı gibi... Sanki evrenin dengesini zorlayan bir hata ya da zamanın kıvrılıp da kendini tekrar ettiği bir an. Tahtanın siyah ve beyaz kareleri arasında ikisi de varlıklarını sürdürmek için bekliyor. Ne bir hamle var ne de bir çözüm. Her karede suskun bir gerilim, her taşta geçmişin yankısı. Bu ikilik yalnızca bir oyun değil; bir vicdanın iki sesi, bir yüreğin iki kutbu, bir hayatın aynı anda taşıdığı çelişkinin ta kendisi. Biri diğerinin gölgesi mi, yoksa her biri kendi içinde tam mı? Tahta sabit ama zaman akıyor; ve ben, iki şahtan biriyim. Diğeri sınırlarımı zorluyor. Olmuş ve olmamış arasında mekik dokuyorum. Öyle dokunuyor ki hatta, ellerinde dantelleniyorum. Yolumda akıp giden olmam gerekirken taşıdığım toprağa takılıyor gözlerim. Yol uzayıp gidiyor, satırlar eşlikçisi. Tahtada yaptığım hamle mi yanlış, oyunun kendisi mi? Yoksa hafızaya kazınmış hatanın yansıması mı? Yoksa bu oyun çoktan bozulmuş da ben hâlâ kurallar var sanarak mı oynuyorum? Her hamlede bir tereddüt, her düşüncede bir çöküntü. Elimde iki şah var; biri geçmişim, diğeri ihtimallerim. İkisi de mat edilemez ama ikisi de yenilginin kıyısında. Aralarında bir gerilim, iki kutup, iki insan; bir kadın ve bir erkek. Tahtadaki sessizlik uzadıkça içimdeki sesler çoğalıyor. Zamanın en تنها köşesinde, kendi zihnimin taşları arasında tutsak kalmış gibiyim.

Ve bu iki şah... Aynı yolun yolcusu ama bir o kadar da ayrı. Aynı oyunda iki ayrı tarafın hükümdarıyız. Belki de yalnızlıktan ibaretiz. Hamle yapmaya yeltensem birini yok sayacağım, durduğumda ise her ikisiyle tükeniyorum. Bu oyun; artık kazanmak için değil, anlamak için oynanıyor.

Bu çembere kim aldı bizi? Gittikçe daralan, nefes aldirmayan bu çember bizim mezarımız olacak. Ellerimde geçmiş ve gelecek, iki şah gibi ağır, iki taraf gibi suskun. Belki de bir bitiş yeni bir başlangıçtır. Belki de bu sessizlik, ıçığığın öncesidir. Biz sonda mıyız bilemem. Her oyunun bir sonu var mıdır? Bazı oyunlar bitmek için değil, insanı dönüştürmek için vardır. Ve ben, her dönüşümde biraz daha kendime yaklaşıırken, tahtadaki her sessizlikte biraz daha eksiliyorum. Çember daralıyor. Uçurumun sonunu görüyorum.

Şehrin ortasında yalnızım

Çok tanıdık taşlar var bilmediğim adlarını
Başa çıkabilirdim belki böbrek taşları olsalardı
Kimseyi taşlamadım şu hayatta kendim dışında
Nostalji hisleri gülümsetiyor beni sadece bir anlık
Elektrikli sandalyede oturuyorum zamanın geri kalanında
Küçük şehirler, büyük gökyüzü ve arkadaş grupları
Nasıl sığıdı zihnime ve beni uçurdu uzaklara gökyüzü?
Anlıyorum neden seçmediğimi dilek olmayı yabancı ellerde
Gökyüzü kadar mavilikle özgürüm kendi hiçliğimde
Asla sıkılmayacağım maviye boyamaktan kelimelerimi
Kasırgada uyarılıyorum, düşüncelerimin lekeleri grimsi
Annem istese de hiçbir şey geçiremez lekelerimi
Bu benim melankolinin eşiğinde kaderim
Ama yine de tutkulu bir aşkla dans ederim
Çok tanıdık yüzler var bilmediğim adlarını
Ruhumu tutup sarsmak istiyor donuk bakışları
Cinayet büyük grupların küçük dilinde bu şehirde
Dilimi elma ağacına bağladım içimdekileri dökmesin diye
Tanrı yasağı ben ısırmayacağım bu şehrin elmalarını
Sürüyorum uzaklara, kendi etrafımda dönerek odamda
Hiçliğim hiç var hissettirmemişti beni bu kadar
Çünkü boğulacakmışım gibi o melek ağlatan kahkahalarda
Tek bir noktada siliniyorum cuma akşamları
Onlar Dionysos ayinlerinde tokuştururken bardaklarını
Her şeyimi gömmek geliyor içimden zeytin ağaçlarının altına
On dört yaşındaki Sylvia Plath tekrar istiyor uzanmayı arabaların altına
Makineler değil, zakkum çiçeklerini kulağına takmış şehrim eziyor yine
Kuyruk oluşuyor her yerde ama kimsecikler yaşamıyor bu şehirde

İlerleyen zamana inat uzandığı yatağında hareketsizce yatmaya devam ediyordu. Bir mana ve anlam kazanmayan saniyelerle doluyordu zaman. Odanın en köşe ve karanlıkta kalan yerine konumlandırılmıştı yatağı. Odadaki tek camdan süzülen loş ışık ortamı kasvetli bir havaya sokuyor, onun ruh haline ve kişiliğine uyan bir ortam yaratıyordu. Kaldığı bu otel odasına özellikle hak etmediği kadar para vermesinin altında yatan sebep de buydu. Birkaç günlüğüne altı saatlik uzaklıkta yaşayan kız kardeşini ziyarete gelmişti adam. Sık sık gördüğü veya samimiyetinin olduğu biri değildi ama aile bağları ve getirdiği sorumluluklar sebebiyle az fakat düzenli olarak uygulamaya soktuğu bir davranıştı.

Zihin okyanusunun derinlerine doğru kürek çekmeye başlıyordu yavaş yavaş. Yüreğine düzenli aralıklarla vuran ılık acı onu ısrarla bu sulara doğru sürüklüyordu. Hep böyle olurdu. Küçük bir duygu değişikliği veya hissedeli uzun zaman geçmiş bir duygunun tekrardan kalbinde ve zihninde belirmesi, onu bu ruh haline uyan her mekan ve zamanda ele geçirip düşünceler evrenine götürürdü. Genelde insanları geçmiş anılara sürükleyen etkenler bir koku veya bir görüntü olur fakat adamı bu tür nostaljik duygu durumlarına sokan etkenler çoğunlukla kendi iç dünyasında özenerek yarattığı duygu odaları olurdu.

Garip bir şey olduğunu kendisi de bilirdi, yani öyle her insanın yaptığı veya 'normal' diye adlandırabileceği bir şey olmadığını bilirdi. İşte gecenin bu saatlerinde ve bu tür atmosferik ortamlar tam olarak bunun içindi.

İçinde hissettiği o ılık acının vermiş olduğu melankolik duygu halinden yararlanarak zihin dünyasında özel bir oda oluşturdu. İçi boş, gerçekliğin aksine aydınlık; karşılıklı iki pencere ve süzülen gün ışığı. İçsel bir istek olma ihtimalinden bağımsız olarak oluşturduğu bu odada hissedebileceği tek his göğsüne sabit bir tempoda vuran bu ılık acıydı. Odanın karşı çaprazında küçük kare bir oda daha belirdi. Aslında uzun süredir orada bulunan, fakat içinde yenice kıpırdamaya başladığı için ancak şimdi fark ettiği eski bir his odasıydı. Aydınlık odanın ortasında dikiliyor vaziyetteydi. Henüz hissettiği bu ılık acının inşa ettirdiği yapının kurulumunu bitirememişti. Fakat pencereden gözüne çarpan eski yapı dikkatini dağıtmaktaydı. Odanın içerisinde bir kapı yoktu. Genelde her odada bir kapı bulunurdu, zira bu odada da bulunacaktı. Belli ki şimdilik bu odada kalmaya devam etme isteği yüzünden görünürde hala bir kapı yoktu. Adam battaniyenin içine doğru kıvrılmaya başladı. Saat ilerlemeye devam ediyordu. Bedenini pencere tarafına doğru çevirdi. Zihin odası hala parlak ve iki pencereden oluşuyordu. Hissettiği bu ılık acı temposunun bir şeyler oluşturmasını bekliyordu hâlâ. Hafiften bir sinirlilik duygusu hissetmeye başladı. Dikkati sürekli çaprazdaki o yapıya kayıyordu. O kadar uzun süredir oraya girmemişti ki.. uzun sürenin ardından oraya adım atarsa uyandırmak istemediği duygulardan birini geri yaşamamanın vereceği yükü taşımak istemiyordu. Bu ilk seferi değildi. 'Normal' bir insan bir duygunun üstesinden gelebilirdi ama o normal değildi. Biliyordu, ağır bir yükü bu. Fakat öylesine uzak öylesine geçmişe tıkalı kalmış bir odaydı ki bu, adam içindeki ılık acının varoluşsal sebebinin çaprazdaki o eski yapı olduğunu düşünmeye başlamıştı yavaş yavaş. Bir kapı belirdi arka tarafından. Dolanaraktan varacağı bir yol çizmişti kendine. Kapıyı açtı

ve o sonsuz boşlukta köşesi kenarı belli belirsiz odalar silsilesinden oluşan uçsuz bucaksız zihin evrenine bir adım attı. İlginçtir ki her patika ve her odayı ezberlebilir, hangi taraftan hangi odaya varacağını çok iyi bilirdi. Eski ve belki de yıkılmaya "terk ettiğini" sandığı bu oda hariç.

EBRAR YAŞARYILDIZ

oda

Gerçekten de hep burada mıydı? diye düşünmeye başladı. Yatağının içinde biraz daha kıvrıldı, düşünmeye zorladı kendini. Hafiften terlemeye başlıyordu. Daha derinlere daha geçmişe doğru gitmek istedi. Belki bir ipucu veya herhangi bir anı tekrardan gözünün önüne gelir ve ona bu odanın içindeki duyguyu içeri girmeden de hatırlatabilirdi.

Boşlukta duruyor ve dolanmasını gerektirecek patikadan gözünü ayırmıyordu. Ilık acıyı az önce yarattığı odaya kilitlemesi gerekirdi. Omzundan geriye kapıya doğru baktı fakat ne kapıyı kilitledi ne de kapattı. Patikada ilerlemeye devam ettikçe sabit olan tempo hızı artmaya başlıyordu. Arkasında bıraktığı odanın her adımında daha da genişlediğini hissedebiliyordu. Acı hafiften artmaya başlıyordu. Göğsü sıkışacaktı; bu yük, ağırdı. Açık kapıdan dışarıya doğru süratlice akan ve tüm zihin evrenini sarmaya başlayacak olan bu ılık acı.. Arkasına bakmadan patikada ilerlemeye devam ediyordu. Yatağında iyice terlemeye başlamış, gözleri iyice açılmıştı ama hâlâ zihnindeki o evrende kalmaya devam edecekti. Patikanın ufuğunda beliren o eski küçük kare yapı ilerlemeye devam ettikçe uzaklaşıyor gibi görünüyordu. Adımlarını hızlandırmaya koyuldu. Açık kapıdan dökülen acı his sonsuz boşluğu kaplamaya ve diğer odaların kapılarını zorlamaya devam ediyordu. Göğsü iyice daralmış, azıcık da olsa acının dinmesini umarak eliyle gömleğini çekiştiriyordu. Yol daralıyor, yapı gittikçe daha aciz bir görünüm alıyordu. Koşmaya başlıyor, genişlemeye devam eden ve sürekli acıyı kusan yapı devasa bir boyuta ulaşarak diğer odaları ezip yıkıyordu. Adam arkasına bakmadan yapıya doğru koşuyordu. Patikanın sonlarına doğru gelmişti artık. Oda bütün acizliği ve muhtaçlığıyla önünde duruyordu. Arkasında kopan kıyametin bu eski odayı toza çevireceğinden emindi. Bir an, bu eski odayı korumak istedi. Genişlemeye ve etrafı yıkmaya devam eden acının alıp götürmesini istemediği bir duygu gizliydi bu odada. O kadar uzun zamandır hissetmediği ve öylesine ötekileşen bir histi ki bu. Adam göğsünü parçalayan acıdan ağlamaya başlamıştı artık. Gözyaşları yastığına damlıyor kıyafetleri terden ıslanıyordu. Zihin evreninde tam arkasında kopmakta olan kıyameti tüm hücreleriyle hissediyordu. Nefes almakta zorlanıyordu. Acı büsbütün yayılıyor ve tüm evreni kaplıyordu. Eski yapının önünde duruyordu hâlâ. Arkasında kopan fırtınanın yaklaştığını biliyordu. Ufacık bir titremenin bile yapıyı yerle bir etmesi yeterdi. İçindeki koruma hissi büyüyor ve yapamayacağını bildiğinden ağlaması daha da şiddetleniyordu. Acı artıyor ve büyüyordu. Adam son bir kuvvetle kapıyı açtı ve içeri girdi. Sonsuz bir sakinlik okyanusuna açılmıştı bu eski döküntü yapı. Etraf ani bir sessizliğe bürünmüştü. Az önce ardında kopan fırtınadan eser hissetmiyordu artık. Göğsü ferahlamış ve derin bir sakinlik çökmüştü adama. Bir his.

Bu küçük kare odanın içinde barındığı, ötekileştirdiği ve terk ettiği bu his. İçindeki ılık acının yaratılış sebebi. Kendine yasakladığı ve ızdırabını yeminlettiği bu duygu... Unuttuğunu sanıyordu fakat oluşturduğu bütün odaların temelinde yatan ve her şeyin başlangıcı olduğunu bilip onu kendine terk ettirdiği bu oda. Yaşama isteği.

Adam son on beş yıldır kenar mahallede bulunan tamamlanmamış eski bir inşaat binasında yaşıyordu. Duvarları rüzgarlar olan bu döküntünün içinde geçirdiği on beş yılın her gününde ağır bir işte çalışarak edindiği üç beş kuruş paranın çoğunluğunu kız kardeşine gönderiyordu. Onunki yaşanılmaya değer bir hayat değildi ama kardeşi düzenli bir hayata sahipti. Yıllarca sürünmenin, açlığın, soğğun ve tüm bu işkence yapıları hayatı sürdürmenin acısında kendine unuttuğu o yaşama sevincini hapsedmişti kendi gibi eski bir yapının içine. Mutfaktan gelen ve göğsündeki o ılık acıyı derinleştiren gaz kokusuna sonsuza kadar bir son verme kararını koruyamayacaktı belli ki. Yatağından hızlıca kalkarak pencereye doğru koştu ve aşağı doğru sarkarak temiz havayı derince içine çekti.

Yaşama isteği. Bu duygu kendisine yasaklanmış belki de tek duyguydu. Ama içinde bir yerlerde her ne olursa olsun, o acılar ve işkencelerle dolu sistemsiz hayata dair, tüm ızdırıp ve kederin kendine yüklediği ve oluşturduğu zihin odalarının her biri birer anı ve bir hatıra taşıyordu. Yüz binlerce oda yüz binlerce hatıraydı. Belki de hepsi mutsuzluk ve kederdi ama hepsi yaşadığının birer kanıtıydı.

Camin önünde derin derin nefes almaya devam ederken geçiriyordu tüm bu düşünceleri. Göğsü hâlâ acıyor ama bir yandan da yaşadığı için hafif bir sevinç duyuyordu içinde. Uzaktan hissettiği bir sevinçti. Asla yakınına varamayacak olsa da yine bir şeylerin kanıtı olan bir duyguydu bu. Taşınması ağır bir şeydi bu dokunmadığı, gösteremediği ve hep kendi içine ait olan adına duygu denilen soyutluklar. Bu odadan çıktığında ve geri evine döndüğünde yine en baştan kurulmaya devam edecekti odalar şüphesiz. Acı bir gülümseme belirdi yüzünde. Hayat ne garip ve bir o kadar da gerçek diye düşündü adam. 'Normal' insanların bu tarz bir düşünce yapılarının olmadığını biliyordu ve aynı zamanda merak da ediyordu. Normal olan nasıl bir histi. Acaba hiç normal bir hayata ve normal bir duygu odasına sahip olabilecek miydi? Gelecek denilen şey bir ufka sahip değildi ve bir tahminde asla bulunamazdı ama şu an bu cam kenarında az önce zincirlerinden kurtulduğunu ilan ettiği durumdan sonra tekrardan soğuk rüzgarı iliklerine kadar hissetmesi, gelecek ne tür bir acı getirirse de yine tüm o yaşama isteğiyle baş kaldırmamasına bir sebebiyet oluşturunca. Normal insanlar bu tarz fikirleri ve duyguları yaşamazlardı ama o zaten normal biri değildi ve bu olağan dışılık halinin yaşama isteği dediği hissel oluşumun kendisi olduğunu da biliyordu.

BEDİR H. KETHÜDAOĞLU

ağaca ağıt

Ayşe Yağmur Bozdemir

Ayşe Yağmur Bozdemir

Ağaca Ağıt

(I)
Leylekler

beyazlığın sonuydu,
son cemre düşerken yeryüzü kendini yeşile
sundu.
kelebekler ve kuşların yoğun ilgisiyle vuku
bulan bu teslimiyet,
zihnimde bir mezarlık anısı olarak kalacaktı.
bir annenin yanında oğlunun mezarı, uzakta
konuya osmanlı kalanlar..
pembe çiçekler ve zihnimde saygısızlığa
uğramış bir diğer mabed mezar.

son yüzyıldır,
senin hatıraların altında gölgelenirim
çirkin çiçekler arasında bilinçsizliğim
el verseydi, uçup gitmeden beni belki ruhum
çiçeklerini bir şiir kitabı sayfaları arasına
koyardım

(II)
İlkyaz

şimdi meyvelerin düşer gür dallarından
mor çiçekler üstüne
bir günah kadar güzel ve cennet kadar
uzaksın münkir ellerime

ay gökte gözlerini sonuna kadar açmış
senin hayranlığında pervane
sana yanan o kor yürek çemberinde

sar dallarını yaşamdan yaşlı ihtiyar çınarlara
ben yazarım; yerlere , meyvelerinden, akan
canlılığı
çürüyüp varlık bulduğunda kayıp ruhun
boşluğunda

göğüs kafesimin od rengi odalarında
anlarım yazın bittiğini
kalbim tuzlaşıp kan ağladığında

(III)
Sonyaz/Yaprak Dökümü

artık dört mevsim seni çeker ciğerlerime
seni yudumlarım
seni ölür derin denizlerde
seni yaşarım yılgın gökler üzerinde

artık bir ansın kalbimde
başımı boynuna sürter; koklarım,
üstüme sinmiş diriliğin
artık bir andır toprağın yüreğinde,
her yağmur sesinde;
cansızlığını hissederim,
her yaprak dökümünde

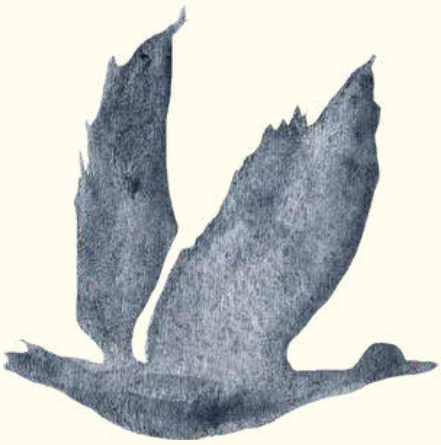
kana bulanmış
yalancı göklerde
artık harf-i elif kadar zarıfsın
çökmüş gözlerin altı
sönmüş omuzların
her yağmur altında yasını tutarım
yalancı kızılığında
alçak göklerin

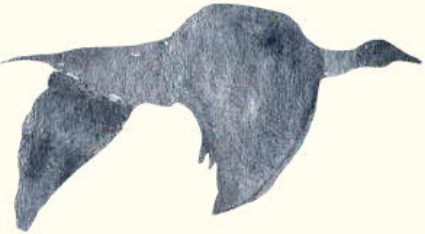
yalnız karanlığında beni izliyor yine bedr-i
kâmil
üzerine serpilmiş küllerin yüreğimin
görmüyor
çürüyüp yeşiller içinde;
beyazlık yeryüzünü esir almadan,
gideceksin sönük bi mum alevi rehberliğinde

artık bir ansın kayıp ruhumda
seviyorum seni

NILGÜN ÇETINKAYA

Yakınları uzak ettiğinde
pranga vurulur duygularıma,
söyleyemem.

H A S R E T

Ç A Ğ R I S I

Bugün yine varamadım mesafelerine
Gaybın bir kordur, cehennemi yaşatır yüreğime.
Ellerim kâmil vücudundan uzak,
Uzaklığın ise dün gibi yakındır bana.
Gelemem toz pembe rüyalarına
Hüznüm karartır düşlerini
Hele bir de korkuyorsan karanlıktan,
Himaye edemem sessizliğimi.
Sükunete kapılmışım, nutkum tutulmuş güzelliğine.
Feryat edip atamam içimdeki hasreti.
Meskût ederim, söyleyemem ismini.
Kıskanırım sesini işiten her lainden.

HÜMEYRA ÇAVDAR

iki çizgi arasında

dönüp
duran

İki Çizgi Arasında Dönüp Duran

Ellerim titriyor. Yağmur, soğuk ya da korku—hangisi sebep bilmiyorum. Kadirşinas bir insan mıyım ben? Üzerime eğilen yağmurlara hiç şemsiye açtım mı? Bana kıymet vermiş, onca kalabalığın içinde yüzümü seçmiş, sesimi tanımış ve elimi tutmuş olana sırtımı döndüm mü? Yağmura karşı duyduğum bu mahcubiyeti alıp nereye saklayacağım? Tentelerin altına sığınsam, kabahatim gitgide büyüyecek—biliyorum. Çareyi yollara düşmekte buluyorum. Bir çocuk, sokak başında elini açmış bekliyor. Cebimden birkaç bozukluk çıkarıyorum. Tam avucuna bırakacakken göz göze geliyoruz yavrucakla.

— Ben dilenci değilim, diyor.

— O hâlde ne arıyorsun burada?

— Cümlemi arıyorum.

“Zavallı, herhâlde aklını yitirmiş.” diye düşünüp yürümeye devam ediyorum. Öteki sokağın başında iki büklüm oturmuş genç bir adama rastlıyorum. Bana sesleniyor:

— Sor bakalım, ihtiyar: Ben arıyor muyum o kelimeyi?

— Aramıyor musun?

— Kelimeyle işim olmaz benim. Ben yalnızca manamı bekliyorum. Onunla ‘tamam’ olmayı... Akıl sır erdiremiyorum bu dediklerine. Olacak iş değil! Sonra manaya, hikmete ve bir kitaba rastlıyorum. Mana, hikmetini; hikmet, kitabını arıyor. Kitap ise yıllardır onu almaya gelecek birinin yolunu gözlediğini söylüyor.

Tam sıradaki sokağa girecekken başıma bir ağrı saplanıyor. Gök gürlüyor ama bu ses, kafamın içindeki başka bir gökten geliyor sanki. Başımı iki elimin arasına alıp sıkıştırdıkça sıkıştırıyorum. Sancı, sanki kanlı canlı karşımda duruyor. Ve ben onunla düşmanmışız gibi boğuşuyorum.

Yağmur bastırıyor. Acı, içimdeki tüm eşikleri aşip göğe kanatlanıyor. Olduğum yerde bir bozuk para gibi dönerek yere kapaklanıyorum. Gözlerimi açtığımda, yoluma çıkan tüm o yüzlerin başımda toplandığını görüyorum. Başımdan kollarıma, ardından ellerime iniyorlar. İncecik damarlarım öyle çok genişliyor ki patlayacaklar sanıyorum. Avuçlarımdan damlalar hâlinde harfler süzülüyor. Kimisi su gibi berrak, kimisi kan kırmızısı. Ne büsbütün yağmur, ne büsbütün ben.

Bu yağmur beni görüyor, beni biliyor, bana dokunuyor. Artık onunla arama bir duvar örmeyeceğim, hayır. Örülmüş duvarların altına da sığınmayacağım. Onu işiteceğim. Bendeki suskuyu ve ondaki suskuyu alıp bir kazanda kaynatacağım. Yok olmasından hiç korkmayacağım. Çünkü nasıl olsa buharlaşıp bana geri dönecek. Onca insanın, onca dalın, yaprağın ve nesnenin arasından bana gelecek.

Suskumuz burada, bu satırların arasında; iki keskin çizgi — yer ve gök — arasında emniyette.

Bereket versin kelimelerimize. Çünkü rahmet yazıyor.

BUSENUR KURAMAZ

Ey Ruhuma Yoldaş

Bir kelimende çiçekleniyorum habersizsin.
Adım bastığın yerleri evim sayıyorum, sokakları seversin.
Gözümü kırptığım saniyeler ziyandır, yüzünü özlerim.
Çekingem; sözlerin hislerime yenilgisidir, kalp dili lisandan habersiz.

Ruhumu dinlendirdim omzunun yamacında,
onardım kırıklarımı, dirildim yorgunluklarımdan.
Nasıl da savrulmuşum; yüreği paslanmış, kalbi nasırlaşmış ellerin rüzgarında.
Bilmezdim; yaşamak çilesinin paylaşılabilirliğini böyle çıkarsızca.

Şimdi uykular bana uzak, rüyalar ise gündüzümde yaşar.
Rafa kaldırdım varlığından yoksun anıları, sensiz neye yarar?
Hangi yöne dönsem benliğimdesin,
sanarsın ki sende doğdum, sende öleceğim!..

Bir parça daralsa göğsüm sıkıntıyla,
bir kişi tarafından dahi tanınmasam,
Eyüp'ün çarşısında yahut Galata'nın yakınında...
Yalnızca ve yalnızca kendime döndüğüm yolculukta,
eşlik edenimsin yargısız ve anlayışla...

Ne vakit düşüncelerle boğuşsam -geleceğin boşluğunda-,
Omuzlanıyorum kapıdaki yeni yaşların ağırlığını yanında.
Takas ediyorum kimsesizliğin risksiz yaşamını,
engebeli ama vazgeçilemez sevdana.

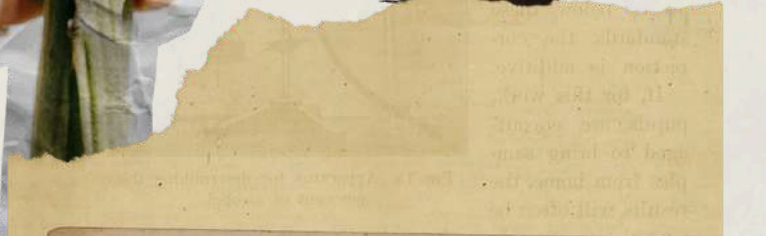
Ey ruhuma yoldaş, derdime ortak;
bir sabır bahşettin bana,
tahammülsüzlüklerime savaş açan

ELIFE RANA YILDIRIM

ellerimde

başlayan

bahar

Ellerimde Başlayan Bahar

Şimdi ellerime bakıyorum, her şeyin başladığı ve her şeyin alındığı ellerime... Birçok şeyin başlangıcı ve bitişi olan ellerime. Bir vedada havaya kaldırıp sağa sola sallanmasında, bir başlangıçta merhabada görüyorum. Şimdi ellerim boş, eve döndüm, balkondayım. Ev sandığımızı, iki odasız bir salonsuz koca yürekte sonsuza kadar yaşarız sanmıştım. Gençtik ya, “Olur” derdik, olmazlar pek mümkün değildi bizim o yaşlarda. Gençtik ya... Kıymetini bil dedikleri ama nasıl bileceğimizi bilmediğimiz yıllar. Belirsizlikler, uçurumlar, boşluklar... Bu boşluklarda, bambaşka bir şehirde kaybolmuşken biri yön gösterdi hayatımda. Yeri gösterdi; kimin nerede durması gerektiğini, hangi taşların nereye koyulacağını...

Bahar bir insanla da gelebilirmiş insana. Bahar başlıyordu benim için, her anlamda. Güneşli günler art arda geliyordu, çiçekler açıyordu... Evet, yaşamak tam da buydu.

Ya-şa-mak. Üç hece, bir ömür. Tam da bu...

Zaman mutluyken daha hızlı geçer diyorlardı, öyle oluyormuş hakikaten. Günler değil, aylar, yıllar mutlulukla aktı; kimse kimseyi bekletmedi.

Ben, kendimi bulduğum ve kendim olabildiğim o günlerde; sevgiyi bir çiçeğe duyulan şefkatte, aşkı ise bir kuşun sabah ötüşünde tanıdım.

Hayat, mucizeleri fark etmeyi öğretti bana; sessiz, küçük ama güçlü mucizeleri.

Bir bir çıktım basamaklarından hayatın; devşirdim, serpildim, çiçek açtım, çiçek açtırdım.

Bir kadın mutluyorsa, hayatındaki herkesi mutlu edebilirmiş. Bunu öğrendim.

Fakat her baharın ardından bir kış geleceğini o yıllarda tahmin edememişim.

Güneşin batacağını, gecenin elbet geleceğini düşünememişim.

Dedim başlarda size: “Gençtim ya.”

Kışı da aşarız sanmışım...

İhtimaller de soldurmuş her şeyi. Renklerim soldu; beyazı bile yuttu karanlık, baharı kışa çevirdi.

İnsanın sırtını yasladığı dağ yıkılınca, o tarafa doğru o da devriliyormuş, onunla birlikte yok olmaya başlıyormuş. Dağın yokluğu bile yutuyormuş insanın varlığını.

Önce bir inkâr, kabullenmeme, isyan duygusu bastırıyor vücuda.

İnsan, düzeltebileceğini sanıyor, elleriyle inşa ettiğini tekrardan.

Düzeltemeye kalkıştıkça her şey daha da mahvoluyor.

Soğuyor sonra içindeki tüm savaş. Yangınları sönyüyor.

Pes etmek değil de, olmadığını görmek insanı vazgeçiriyor bu yoldan.

Şimdi yaralarım kabuk tuttu, acısını hissetmiyorum.

Serin bir hatıra olarak kaldılar bedenimde.

Kalbimde birkaç yara bandının varlığıyla gezmeye alıştım.

Duygularımı yok saymıyorum artık. Umursadığımı da söylenemez.

Böyle bir yöntem geliştirdim kendimde.

Gözümün önünde olmazsa yok sayarım diye.

Affetmek istemiyorum çünkü.

Bir dağ ile yıkılmak kolay değil en nihayetinde.

Ve öğreniyorum ki; hayat, bana bir beşerden merhamet beklemeyi bıraktıralı epey olmuş.

Hayatın, bana bir insandan merhamet beklemeyi bıraktıracığını daha bilmiyorum.

Şimdi evdeyim, her anlamda evde.

“İyi geceler değerli kent dinleyenleri, Kaybedenler Kulübü burası...” diyor radyodan bir ses.

Annem elinde kahveyle giriyor.

Ellerime bakıyorum ve diyorum ki içimden:

Bahar yine bizimle.

s ö y l e

Söyle

Kaç mevsim geçti gittiğinden beri?
Söyle! Hangi mevsimde seveceksin beni?
Ne de olsa kışın sonu bahardır.
Söyle! Hangi baharda seveceksin beni?
Eylül bu, illaki yaprak dökcek
Hüzün eken, hüsrân biçecek
Bu Ekim de hüzün getirecek.
Söyle! Hangi ayda seveceksin beni?
Gönül, bir güzellik beklemiyor Kasımda,
Battı artık gemim, denizler ortasında,
Su alıyor,
Acılarım, gözyaşlarım her bir satırda.
Söyle! Hangi gözyaşımda bulacaksın beni?
Her güzel şeyin bir sonu var
Hikâyenin sonunda ölüm var
Söyle! Hangi yaşımda seveceksin beni?
Bak! Şiirin sonuna geldim.
Söyle! Hangi satırında sevdin beni?

ŞÜPHE DEN ÖZGÜRLÜĞE

SÜMEYYE KEVSER YILMAZ

Her toplum, içinde farklı düşünceleri barındırır. Her bireyin kendine has inançları, ideolojileri, değer yargıları vardır. Toplumdan topluma "iyi" ve "kötü", "doğru" ve "yanlış" gibi kavramlar, hatta Tanrı inancı bile değişkenlik gösterebilir. Ancak tüm bu farklılıklara rağmen insanoğlu ortak bir sorunun peşinden gitmeye devam etmiştir: Adalet. Bu kavram yalnızca hukukî bir çerçeveye sınırlı değildir; vicdanı, merhameti ve insan karakterini de içinde barındırır. İşte bu kavramın en çarpıcı şekilde sorgulandığı yapımlardan biri, 12 Kızgın Adam filmidir.

1957 yapımı 12 Kızgın Adam, yönetmen Sidney Lumet imzası taşır ve yönetmenin ilk uzun metraj filmidir.

Tamamı siyah beyaz çekilen film, 12 jüri üyesinin bulunduğu bir odada geçer. Tek mekânda geçen bu yapım, adeta bir adalet oyunu gibidir. Adaletin toplumsal ve bireysel yönlerini sahneler. Hikâye, bir çocuğun babasını öldürdüğü iddiasıyla açılan dava süreciyle başlar. Sanığın suçlu olup olmadığına, farklı meslek gruplarından gelen 12 sıradan yurttaş karar verecektir: Bir mimar, bir boyacı, bir reklamcı ve diğerleri...

"Nerede karşılaşırsanız karşılaşın ön yargı gerçeği her zaman görünmez kılar."

“

Ama bu çeşitlilik bir eksiklik değil, tam tersine filmin gücünü besleyen bir unsurdur. Çünkü söz konusu olan adaletse, vicdan sahibi her birey söz hakkına sahiptir.

12 KIZGIN ADAM

Sanığın suçlu bulunması durumunda ceza idamdır. Bu yüzden jüri üyelerinden beklenen oldukça açıktır: Eğer sanığın suçsuz olduğuna dair en ufak bir şüphe varsa, beraat kararı vermelidirler. Aksi takdirde suçlu olduğuna karar verebilirler. Her ne olursa olsun, karar oy birliğiyle alınmalıdır.

Ve ilk oylama yapılır. "Katil olduğunu düşünen kişiler kim?" sorusu sorulur. Herkesin suçlu diyeceği zannedilirken içlerinden sadece bir kişi "suçsuz" der: 8 numara. Kimse anlam veremez bu duruma. Bütün delillerin sabit olduğu, görgü tanıklarının olduğu bu olayda nasıl olur da "suçsuz" der? Çünkü "sanık şüpheden yararlanır". Ortada büyük bir şüphe vardır. Kendi içindeki vicdan sorgulamasını dışa yansıtıp süreci değiştirebilecek kadar büyük bir şüphedir bu. Çünkü kaynağı vicdan ve merhamettir. Ona göre, henüz 18 yaşında olan bir genci, tam anlamıyla konuşulmamış, tartışılmamış, acele bir şekilde, hatta ortamda bu konu dışında başka işlerle de ilgilenen jüri üyelerinin düşünceleriyle ölüme göndermek ona hiç adil gelmemiştir.

Oylamalar değiştikçe süreç uzar. Her bir jüri üyesi kendi içlerindeki kavgalarını, iç hesaplaşmalarını, ön yargılarını, değer yargılarını karar sürecine taşır. Kimisi adil karar verilmesinin peşindedir, kimisi sanığın kötü bir çocukluk geçirmesinden yola çıkarak katil olabileceği düşüncesindedir. Bazıları ise kendi düşüncesi, fikri olmayıp diğerlerinin fikirlerini put beller, körü körüne bağlanır. Film burada önemli bir mesaj sunar; İnsan yalnızca delillere bağlı kalarak değil, kendi iç dünyasına göre de karar verir. Ve adalet, bazen bu iç dünyanın sorgulanmasını gerektirir.

En başta, "suçsuz olabilir" diyen tek kişi, 8 numaralı jüri, kendi fikir ve kanıtlarıyla diğerlerini rahatsız eder. Sorduğu sorularla onları düşünmeye zorlar. O bir avukat değildir, sanığın savunmasını yapmaz. Sadece "Suçlu olup olmadığını bilmiyorum" diyerek şüphenin izini sürer. İşte bu noktada film, tüm vicdanları uyandırır. Diğer jüri üyeleri, onun yönelttiği sorular sayesinde gerçeğe adım adım yaklaşırlar. Film boyunca hiçbir karakterin ismini öğrenmeyiz. İşte filmin en çarpıcı noktası da budur. Bu durum, insanları bireylerden öteye taşıyıp evrensel insan tiplerine dönüştürür; Öfkeli bir baba, yüzeysel düşünen biri, bıkkın bir adam veya merhametli bir kişi... Her biri bizden bir parça taşır.

Yönetmen Sidney Lumet'in filmde tercih ettiği siyah-beyaz görüntü, filmin dramatik atmosferini artırır. Sanki tüm ışıklar insanların kendi adalet terazisine yönelmiş gibidir. Sanıktan önce onlar çoktan kendi vicdanlarına hapsolmuşlardır. Kamera, yüzlere gittikçe daha yakından odaklanarak izleyiciyi karakterlerin duygu dünyasına çeker. Böylece seyirci, yalnızca bir izleyici değil, sanki odadaki on üçüncü jüri üyesi hâline gelir.

12 Kızgın Adam filmi sadece bir dava sürecini anlatmaz, adalet kavramının insanlar içindeki yansımalarını ortaya koyar. İnanıyorum ki her insanın içinde bir sekiz numara vardır. Ancak onu susturmak da, konuşurmak da bizim elimizdedir. Film, geçmişten günümüze gelen bir çağrıdır. Her defasında vicdan, merhamet, adalet üzerine düşünmeye davet eder bizi. Aradan geçen onca zamana rağmen hâlâ etkisini yitirmediyse, sebebi çok açık: İnsan olmanın özü hâlâ değişmedi.

